

AFLEVERING 2

VAN HAAR SOKKEL - maatschappelijke blik op seksualiteit

Speels Collectief

Veel dank aan transcripter: Nienke Damstra

In deze aflevering zijn te horen:

Sanne (voice-over)

Marga

Merel

Beppie

Lisette

Edith

Marloes

Ella

Lisette: Ik heb wel vaker gehoord, zo van: oh dan zal je vast wel verslaafd zijn aan seks als je dan dit werk doet en ook nog een relatie hebt of ook nog... whatever. *Lisette lacht* Ja... dat klopt gewoon niet, dus dat, daar word ik wel pissig van of pissig, geïrriteerd.

♪ **VROLIJKE MELODISCHE MUZIEK START** ♪

Sanne: Je luistert naar 'Van Haar Sokkel', een podcastreeks van theatergezelschap Speels Collectief. Speels Collectief is een divers, mixed-abled theatergezelschap, en maakt theater dat de norm bevraagt, verwondering zoekt en het ongewone omarmt.

Ik ben Sanne Arbouw en in deze podcast stel ik je voor aan zeven vrouwen, waarmee ik in gesprek ging over hun seksualiteit en vrouwelijkheid.

Bij mij thuis, vroeger, was seksualiteit iets waar open over gesproken werd. Mijn ouders tongzoenden waar ik bij was, we gingen naar naturistencampings en niks was taboe. Alles werd besproken, van masturbatie tot schimmelinfecties. Nog altijd verbaas ik me erover dat anderen een totaal ander beeld van dezelfde dingen kunnen hebben: dat seks iets geheims is, of het eigen lichaam iets vies. Daarom ga ik op basis van mijn eigen fascinatie én de verhalen van de zeven vrouwen die ik heb geïnterviewd, op zoek naar een nieuw perspectief, op seksualiteit en vrouwelijkheid. Hopelijk kom je dwalend tussen deze verhalen tot nieuwe inzichten of ideeën. Daar gaan we.

♪ **VROLIJKE MELODISCHE MUZIEK STOPT** ♪♪ **RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK START** ♪

Sanne: In een wereld waarin schoonheid en perfecte plaatjes het beeld van de werkelijkheid vervagen en vervangen, trekken wij in deze podcastreeks het ideaalbeeld van haar sokkel.

♪ **RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK STOPT** ♪

Lisette: Britney!

Merel (ironisch): Nou...

Lisette lacht

Merel: Ik vond haar ook zo: woow, maar dat was dan inderdaad meer dan ik me daar mee identificeerde, gewoon zo'n mooi meisje met van, twee van die staartjes en die...

Lisette humt instemmend

Merel: ... goed kan dansen en daarmee is er natuurlijk een héél breed publiek wat dan...

Lisette: Ja ze balanceert zo heel erg op al die lijnen, zo van volwassen, maar jong...

Merel: Ja...

Lisette: ... onschuldig, maar stout en dat is echt zo'n...

Merel: Ja...

Edith: Schoolmeisje hè, toch?

Lisette: Ja, ja... Maar je ziet dat het geen schoolmeisje is...

Edith: Kniekousjes, en...

Lisette: Ja... maar ja zij gebruikt wel haar borsten, haar lijf...

Merel: Ja...

Lisette: Het is wel haar...

Ella (vragend): Nou...

Lisette: Haar product is toch wel dat ook?

Ella: Nou ik denk meer juist dat ze sexy danst en inderdaad seksueel op een bepaalde manier is...

Lisette humt instemmend

Ella: Maar ja, dat is bijna een beetje hetzelfde als, doet me eigenlijk ook denken aan als je je sexy kleedt....

Merel: Ja, daar dacht ik ook een beetje aan...

Lisette: Ja... ja...

Ella: Dan, dan een rokje aantrekt en dan gaat het alleen maar om je benen en dan wil je er dus sexy uitzien... Ja en wat als ik een kort rokje nu gewoon zelf mooi vind en dat wil dragen, en...

fade out van het groepsgesprek

♪ RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK START ♪

Sanne: In deze aflevering ga ik in gesprek over hoe de vrouwen de maatschappelijke blik ervaren als het aankomt op seksualiteit en identiteit. Beïnvloedt deze blik hun zelfbeeld of hun beleving van seksualiteit? En hoe zien ze zich gerepresenteerd in de media?

Ook praten we over 'sexual ableism', of 'validisme' in het Nederlands. Validisme wil zeggen dat we in onze maatschappij uitgaan van een bepaalde norm, een 'valide' norm. De 'valide' mens voldoet daaraan, de 'invalide' mens wijkt ervan af. Als we praten over seks, of seksualiteit gerepresenteerd zien in de media, gebeurt dat bijna altijd door de bril van die norm. Voor mensen die niet aan die norm voldoen is geen ruimte, of ze worden beschouwd als afwijkend.

Hoe ervaren de vrouwen met een beperking hun seksualiteit? Voelen ze zich juist gerepresenteerd? En wat is er mogelijk binnen het zorgsysteem?

♪ RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK STOPT ♪

Misschien ken je Marloes nog, uit de vorige aflevering. Ze is 34 jaar en werkt als actrice. Marloes vertelde al over haar obesitas, dat volgens haar invloed heeft op of andere mensen haar seksueel aantrekkelijk vinden. Marloes gebruikt een rolstoel. Hoe voelt zij zich gezien als het gaat om verleidelijkheid?

Marloes: Ik voldoe niet aan het schoonheidsideaal... dat ten eerste. En blijkbaar straal ik toch iets uit wat... dat ik er zelf niet mee bezig ben en... ja, komt het bij mensen ook niet naar boven ofzo, dus volgens mij ziet de maatschappij dat ook zo.

Sanne: En zie je jezelf gerepresenteerd in de media, in films, in en zo ja waar en hoe wordt dat...

Marloes: Nee, ik zie mij lichamelijk gerepresenteerd als de komische noot in een film. Dat is wel waar ik ook gebruik van maak zoals ik nu in een voorstelling soms... ja een beetje seksueel getinte handelingen maak, dan word ik er blij van als anderen daarom moeten lachen... want dan heb ik het idee dat ik er grip op heb en ja en dan kan ik er nog iets mee... Maar meestal is mijn lichaam, wordt het toch laten zien als iets... het lelijke eendje of de komische noot in een film of in ieder geval niet degene waar de prins op valt.

Sanne: Ella, 22 jaar en studeert voor dansdocente, hoorde je ook in aflevering 1. Ze geeft aan dat ze het beeld dat de wereld van haar heeft, in relatie tot het schoonheidsideaal, soms lastig vindt.

Ella: Eehm... Ja... Ik denk gewoon dat de maatschappij denkt... of mij ziet als een eeh... een vrouw, meisje bijna, die een mooi lichaam heeft en daardoor aantrekkelijk is. Ik voel me soms ook wel in een bepaald typisch beeld hangen, waar ik het dus ook wel moeilijk mee heb.

Sanne: Kun je dat beeld omschrijven?

Ella: Nou ja blond, dun... gespierde kont.... ja, dát. Blond, dun... ja, hoe moet je dat zeggen? Klein hoofd. Ja, toch wel bepaald typerend van zo moet je eruit zien, terwijl ik het daar totaal niet mee eens ben. Wat bij mij ook nu een beetje opkomt,

is... Wat ik wel heel vaak gehoord heb en daar was ik het zó niet mee eens en daar kon ik ook best wel boos om worden, is het dom blondjes type. Dat je... dus je zegt iets doms of, wat is dom ook alweer, ja soms zeg je dingen en je weet iets niet. Dus dan zeg je: oh ja dit is zo, weet je wel en dan zeg je dat omdat je het niet goed weet en dan kreeg ik wel vaak de reactie: ja dat is wel typisch, haha dom blondje! Of ja, tuurlijk, je bent blond, wat heeft dat er nu mee te maken, dat ik blonde haren heb. Dat vond ik wel zó, dus vervelend typerend. Tegelijkertijd is het ook wel fijn om in een bepaalde lichaamstype te zitten en te denken: oh ja hier ben ik best wel tevreden over. Maar het is ook niet leuk want je wordt behandeld of je wordt aangesproken in van jij bent dit lichaam met die blonde haren, in plaats van ik ben Ella en ik studeer dansdocent en dit zijn mijn interesses en het is niet een type mens.

Sanne: Daar heb je weer dat schoonheidsideaal dat ervoor zorgt dat mensen niet als individu worden gezien, maar worden vergeleken met een bepaald beeld. Door dat vergelijken worden aspecten van een persoonlijkheid clichématig getypeerd, of juist compleet weggevaagd.

Edith, 71 jaar, die eerder in haar leven ook de dansacademie deed, vertelt hier het volgende over.

Edith: Soms zie je wel eens foto's en dat gaat dan, je hebt bijvoorbeeld een eeh... blad en dat heet geloof ik 50plus? Een blad, 50plus, en dan, als ze daar reclame voor maken laten ze altijd mensen zien of voor een bepaalde verzekering, of een... zoiets en dan laten ze mensen zien en die lopen dan zo samen over het strand en ze zijn allebei grijs, maar ze zien er best wel aardig goed uit en ze zijn altijd heel mooi slank en ze zien er mooi uit en dan lopen ze op dat strand of ze lopen samen of, hè en van: bouw je pensioen op en dan kun je lekker genieten!

Sanne (lachend): Ja, dus je ziet je zelf wel gerepresenteerd?

Edith: Ja, bij wijze van, ja.

Sanne: En binnen romantische dingen, bijvoorbeeld... in een film die je kijkt?

Edith: Ja?

Sanne: In een romantische film of in een sensuele film of een, zie je je daarin...

Edith: Daar zijn we te oud voor, hè. Dat zijn meestal jongere mensen. Je ziet bijna niet... niet veel mensen van onze leeftijd in een romantische film. Ik niet tenminste, nee... dat zie ik niet zo veel.

♪ RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK START ♪

Sanne: Boven een bepaalde leeftijd wordt je dus enkel getypeerd als dolgelukkige pensionada, terwijl je ook een seksbom van 70 zou kunnen zijn. Die mogelijkheid kom je gek genoeg niet zo vaak tegen.

♪ RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK STOPT ♪

Ella: Ja ik heb ooit een keer, ja seks gehad en dan, soms vind ik het leuk om juist

helemaal het omgekeerde te doen, dus dat je ineens een soort van helemaal de leiding neemt, omdat ik eigenlijk bij seks altijd wel de persoon, inderdaad dan een onschuldig meisje ben...

Edith: Onderdanig?

Ella: Ja onderdanig, en...

Lisette: Je wil verleid worden.

Ella: Ja.

Merel: Ja meestal ben ik wel gewoon de prooi, zei jij.

gelach

Ella: Ja, de vraag is ook, vind je dat dan, als je jezelf dat dan afvraagt van vind ik dat dan eigenlijk wel leuk? De prooi zijn.

Lisette: Hm... En?

Ella: Ja... Ja? Maar niet altijd.

gelach

Merel: Ik vond het, ik heb een keer dat ik verliefd was op iemand en die was ook verliefd op mij, maar dat kon niet, die was met iemand anders en die wilde ook gewoon met diegene blijven, dus het kon niet... Maar dat was, dat vond ik eigenlijk een hele leuke...

Edith: Spannend?

Merel: ... situatie, want ik kon hem verleiden, want hij ging toch niet happen, ofzo, dus ik kon gewoon daarin dus eigenlijk gewoon de dominante zijn, een keer, en, ja... Want anders kun je dat als vrouw niet zo vaak zijn, want ik wil vaak eigenlijk geen seks, ik vind het gewoon leuk om met iemand een beetje zo... maar ik hoef niet met iemand meteen naar bed, maar daarmee kun je als vrouw niet zo vaak verleiden, want dan kun je niet daarna zeggen: ja, ik hoef toch niet, vind ik dan ofzo? En de meeste mannen happen dan meteen en dan moet je dus meteen iets en dat wil ik niet, dus ga ik nooit verleidelijk doen.

Ella: Het is ook zo'n spelletje ofzo, dat een vrouw dan iets meer hard to get is en de man er dan de hele tijd achter aangaat ofzo...

Merel: Beppie, wat had jij?

Beppie: Eeh, nee.

Merel: Nee nooit?

Beppie: Nee ook juist omdat dominantie heb ik alleen maar in negatieve zin meegemaakt, dat altijd mannen waren gewoon de baas.

Lisette humt begripvol

Merel: Ja.

Beppie: Letterlijk en figuurlijk.

Sanne: De laatste die je hoorde in dit groeps gesprek was Beppie. Beppie is 57 jaar en in opleiding tot ervaringsdeskundige en heeft een licht verstandelijke beperking. Hoe ziet zij zichzelf terug in de media?

Beppie: Ik zie mezelf, ik kan niet echt een concreet voorbeeld noemen, maar ik zie mezelf wel eens terug in vrouwen die de strijd blijven volhouden, die laten zien wat ze willen en vooral op seksualiteit gebied dat ze laten zien van: wij zijn misbruikt. Bijvoorbeeld omdat dat mijn ervaring is, maar nee ik ken ook mooie ervaringen! Wij willen net zo goed ontdekken en ook mooie dingen meemaken, wij willen niet zielig gevonden worden van ah gossie en er hoeft ook geen blik hulpverleners over ons heen gegooid te worden... Wij willen ook seksualiteit beleven en de mooie kanten.

Sanne: Merel is 31 jaar, theatermaker en heeft een master in Gender Studies gedaan. Haar vakkennis beïnvloedt soms heel direct haar persoonlijke leven. Valt bij Merel hoe ze zich van binnen voelt, samen, met hoe ze eruit ziet?

Merel: Ik kan mezelf echt ontzettend lelijk vinden... en daar heel erg mee zitten en ook heel erg mee zitten dat ik niet aan het schoonheidsideaal voldoe. Dus dat is eigenlijk super raar, want cognitief vind ik het schoonheidsideaal verschrikkelijk en wil ik uitstralen of wil ik ook met het werk wat we doen laten zien dat alle variaties mooi is, zijn en dat verschil juist iets is wat je kunt vieren en dat... dat het plaatje dat we door de media voorgeschoteld krijgen niet klopt en niet zuiver is en niet... maar ik zélf wil daar heel graag aan voldoen en wijs mezelf echt ongelofelijk af in elk vlak waarin ik daar niet aan voldoe. En ik voel me mooi, als ik merk dat mooie heteromannen mij mooi vinden en dat vind ik heel naar als ik daar een, als ik daar iets slims over zou moeten zeggen zeg maar, maar gevoelsmatig is dat bij mij de... ik ben een keer met een man geweest die mij echt ontzettend mooi vond en dat was echt een heel leuk jaar.

Sanne en Merel lachen

Merel: Omdat ik me gewoon heel mooi voelde, omdat ik de hele tijd hoorde hoe mooi ik wel niet was en daar had ik op de een of andere manier heel veel, toch haalde ik daar heel veel uit.

Sanne: Had dat te maken met dat hij, dat hij een man was? Of dat het die man was? Díe man?

Merel: Eeh... ja wel díe man, ik hoef dat niet van iedere man, maar wel dat het een man was, een man die van vrouwen houdt, en die vrouwen beoordeelt op hun uiterlijk en mij uitkiest.

Sanne humt begrijpend

Merel: Dus precies waar ik eigenlijk politiek of feministisch of zoiets bekeken tegenin zou willen gaan... vond, vind ik dus gevoelsmatig vond ik dat, maakte me ff dat super groot ofzo. En ik kan me dus ook het tegenovergestelde héél klein voelen als ik bij mensen ben die ik heel mooi vind. Vooral dus eigenlijk vrouwen die een beetje op mij lijken maar dan mooier zijn, dat kan ik echt heel moeilijk vinden. Echt raar om te zeggen, want ik vind het een super groot verschil tussen cognitie ofzo of opvatting daarover en hoe ik me daarover voel.

♪ **RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK FADE IN** ♪

♪ **RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK STOPT** ♪

Sanne: We gaan dieper in op het maatschappelijke beeld van seksualiteit en wat 'sexy' is. Hoe voelt dit voor mensen die hier volgens de norm niet aan voldoen?

Lisette is 30 jaar en werkt als sekswerker. Dit beroep maakt dat mensen vaak met vooroordelen naar haar kijken.

Lisette: Ik heb wel vaker gehoord, zo van: oh dan zal je vast wel verslaafd zijn aan seks als je dan dit werk doet en ook nog een relatie hebt of ook nog... whatever. *Lisette lacht* Ja... dat klopt gewoon niet, dus dat, daar word ik wel pissig van of pissig, geïrriteerd. Nou ja ook wel, wel dat mijn seks dus een bepaalde vorm heeft inderdaad, omdat ik escort ben of dat dat heel glamoureuus is of dat dat... dat ik ook glamoureuus ben in mijn seks...

Sanne: Ook de reden waarom jij escort bent gaan, krijg je daar... daar zijn natuurlijk ook genoeg stigma's op.

Lisette: Ja.

Sanne: Dat dat ook gelijk wordt gezien als...

Lisette: Ja ik krijg, ik heb die niet direct te horen gekregen, maar het is wel iets wat ik voel als in... ik vind het soms lastig om te delen dat mijn pubertijd en het contact met mijn familie niet altijd even goed is geweest. Ik zeg het ook heel erg mooi verbloemend, omdat er dus het idee al heerst van: oh ja je hebt vast een slechte jeugd gehad, dus dan zal je wel dat werk gaan doen, of je hebt vast al iets een keer meegemaakt, weet je wel dat wordt dus... ik merk dat ik bepaalde negatieve ervaringen minder makkelijk vertel, omdat er dan, omdat mijn motivatie om te gaan werken dan al snel in een hoekje wordt geschoven en dan word ik zo, mijn mond wordt gesnoerd daarin, dus dat wil ik dan niet delen.

Sanne: De maatschappelijke blik die Lisette ervaart, bepaalt dus in grote mate wat ze deelt over haar persoonlijke leven. Ook Beppie vertelt over de blik van buitenaf. Ze vertelt over de vooroordelen die er zijn over de seksualiteit van mensen met een beperking.

Beppie: Wat ik, ik denk zeker dat er naar mensen met een verstandelijke beperking een discriminatie is, want zo gauw wij over seks gaan praten moet het toch al gauw van, zou je dat nou wel doen? Ik snap niet alles, ik snap niet alle woorden die in seksualiteit rondgaan van standje zus en zo. Ik heb ooit een keer, maar toen was ik 30 jaar jonger, hebben mijn klasgenoten mij gepest, hebben mijn hele agenda volgeschreven met allemaal woorden over seksualiteit... en ergens denk ik ook dat in het positieve van je zou zo'n blaadje moeten hebben met al die woorden en dan

heel trots erbij zijn of van: dit doet mij allemaal niks.

Sanne: Marloes, die zelf een rolstoel gebruikt en hiermee voor anderen een zichtbare beperking heeft, herkent het dat mensen met een beperking worden uitgesloten als het gaat om hun seksualiteit.

Marloes: Ja, je hoort natuurlijk wel eens van die dingen van ja als ik... ik zou nooit een partner in een rolstoel willen hebben ofzo, van dat soort uitspraken... Of mensen die dan zeggen van ja als ooit in een rolstoel zou komen, dat zou ik mijn partner niet aan doen en dan ga ik weg ofzo. Dus dat soort dingen hoor je wel eens, maar niet in mijn eigen ervaring zeg maar. Ook omdat ik daar niet naar op zoek bent, dus dan kom je dat ook niet tegen denk ik.

Sanne: Het blijft niet bij deze vooroordelen of discriminerende uitspraken. In de vorige aflevering hoorde je Marga, 48 jaar, ze werkt met mensen met een licht verstandelijke beperking. Als rolstoelgebruiker is zij voor de beleving van seksualiteit vaak afhankelijk van anderen.

Marga: Ja, omdat door mijn beperking kan ik gewoon niet met mijn hand tussen mijn benen of mezelf betasten. En ik denk dat er ook wel in de zorg gewoon een taboe op is... Ik heb ook geen idee wat mensen... verzorgenden wel mogen en niet mogen. Ik heb wel eens een keer een relatie, of ja niet echt een relatie, gehad met mijn overbuurman, die zat ook in een rolstoel en wij vonden elkaar wel echt heel erg leuk, volgens mij was dat wel meer aantrekkingskracht en... Dus wij wilden ook iets meer dan alleen maar zoenen, maar dat was al lastig dat hij in een rolstoel zat, ik zat in een rolstoel... En gelukkig hadden we toen wel een verzorgende die daar echt heel open over was en met wie je ook echt wat kon bespreken, en toen hebben we wel een paar keer afgesproken dat hij dan in de tillift ging hangen, want dan kon ik hem oraal bevredigen en de keer erop had ze mij in de tillift gehangen, dus dan kon hij mij oraal bevredigen. Maar dat is eigenlijk gewoon de enige keer, dat ik... ja toen heb ik eigenlijk alleen nog vriendjes gehad die gewoon lichamelijk niks mankeren... En ik vond dat met die buurman wel echt spannend, omdat je dan wel kijkt van: oh wanneer werkt zij weer, maar spontaan kan dat dan niet, dat vind ik dan wel echt heel jammer. En zij had ook wel op haar donder gekregen dat ze dat dus had gedaan... Dus ik heb ook geen idee wat, ja ik vind wel dat de verzorging daar wel gewoon iets opener in moet zijn, ook van, dat je ook dat probleem daar neer kunt leggen, zonder dat het echt gelijk tegen iedereen wordt verteld. Dus wij waren toen wel heel blij met haar, dat zij op dat moment even bij ons werkte.

Sanne: Ja echt fantastisch dat iemand dat zou willen, maar ik snap ook dat... ja, zij hebben dat misschien niet in hun opleiding geleerd of het is een taboe, het mag misschien niet qua reglement... Maar hallo? Hoe fantastisch is het als iemand je daarmee helpt in de tillift en zorgt dat je ook seksuele ervaringen kan opdoen en niet alleen zoent... dat is ook een vorm van zorg misschien? Maar dat zou een vorm van zorg moeten zijn voor ieder mens.

Marga: Ja, want ik snapte niet zo goed wat daar dan ook de, het probleem in was, want ze was er niet bij dat wij wat deden, ze heeft in principe alleen mij of hem in onze blote kont in de tillift gehangen... En daarna heeft ze wel mijn t-shirt moeten wassen, *lachend* maar dat is weer een ander verhaal, maar ja we konden ook gewoon bellen als we klaar waren dus ja, ik snap echt niet dat het zo'n taboe is.

Sanne: In het geval van Marga sluit het zorgsysteem niet aan op de behoefte van de persoon voor wie het bedoeld is.

Edith heeft hier ook veel ervaring mee. Ze is de moeder van Henk-Jan, die een rolstoel gebruikt, hij heeft het Syndroom van Down. Henk-Jan is 35 jaar en is meer dan tien jaar samen met zijn verloofde, die ook een rolstoel gebruikt. Als moeder vindt Edith het heel belangrijk dat haar zoon intimiteit kan ervaren met zijn vrouw, maar dit gaat niet altijd even makkelijk.

Edith: Nou op een gegeven moment mocht Joanne blijven slapen bij Henk-Jan, dus ze vroegen aan ons of wij een, zo'n opblaasbaar luchtbed wilden kopen, zo'n tweepersoons; zo'n heel breed luchtbed, dan konden ze daar samen op. Dus wij inderdaad naar de winkel, zo'n breed luchtbed gekocht, maar dan komen er allemaal technische redenen waarom het dan weer moeilijk is, want die stalift van Henk-Jan, die kon dan weer niet zo laag bij dat luchtbed komen om hem vanuit dat luchtbed weer in die stalift te krijgen als hij naar het toilet moest. Dus dat luchtbed was ook niks, dat ging ook weer huppakee de deur uit, dat was allemaal moeilijk, moeilijk. Toen kwam er op een gegeven moment een bed. Joanne zou blijven slapen, dus wij waren daar. Ik zei wat staat daar voor bed Henk-Jan, in de gang? Dat is het bed van Joanne, op wieltjes en dan zo dubbel geklapt, hup. Ik zo: oh, zit daar ook een rem op? Zei ik tegen Henk-Jan, nee zegt hij daar zit geen rem op. Ik zeg: nou dan zie ik het al voor me, dan val jij daar in die spleet als jij naar Joanne wil rollen... Ja, want dan zouden ze... Dus ik zeg: hoe doen jullie dat, zei ik tegen de leiding, met dat bed? Nou dat bed rijden we dan zo naast het bed van Henk-Jan en dan eeh... En ik zei: ja maar zit daar een rem op? Nee daar zit geen rem op. Ik zei: nou maar dat kan toch niet, dan gaat dat bed toch zo? Maar inderdaad, de eerste avond is hij er al boem zo tussen gevallen, maar dat is best hoog... *lachend* Dus hij lag onder en toen hebben wij dat meteen gehoord van hem en wij lachen daar dan natuurlijk vreselijk om... Want we zeiden van: zé je nou wel, wij zeiden het al, jij ligt tussen dat bed! Dus dat was ook geen optie, zij hebben het wel een paar keer geprobeerd met dat bed, maar toen was het ook weer lastig, want dan lag Joanne aan deze kant en Henk-Jan aan de muurkant in bed, zijn eigen bed, het hoog laag bed en dan schuiven ze dat bed ervóór, maar als Henk-Jan dan weer naar de wc moest en dan moest hij bellen, dan moest eerst dat bed met die Joanne weer weg, dan... is het weer heel veel en dan was er weinig mensen die aan het werk, 1 maar voor de nacht. En dan moest Henk-Jan plassen dus het was allemaal lastig en allemaal, van alles en nog wat, dus Joanne slaapt eigenlijk nooit meer bij hem. Gewoon omdat het allemaal moeilijk, moeilijk is.

Sanne: Wat vind je daar dan van?

Edith: Ja, dat vind ik heel jammer voor ze. Dat is heel jammer natuurlijk, daarom is het zo fijn dat als ze met vakantie gingen samen, dan zei ik altijd meteen: hebben jullie wel een 2-persoonsbed dat ze bij elkaar kunnen slapen? Ja, nou... als dat kan dan zullen we daar voor zorgen... Nou dat was het eerste waar ik ging kijken, want we brachten hem altijd weg met die auto, dus dan zei ik tegen Henk: ik ga gelijk kijken óf ze wel dat 2-persoonsbed hebben! Want ze kunnen ook wel weer zeggen: ja nee hoor, want jij slaapt daar en jij, hè, als wij er niet bij zijn toch? Dus dat was gelijk zo dan gingen wij regelen en kijken óf die bedden inderdaad naast elkaar stonden.... Nou dan zei ik: ooh fijn hè, oh heerlijk... En dan mochten ze samen in bad, wat ook nooit gebeurt natuurlijk. Samen in bad, belden ze op of we dat goed

vonden... Ja, ik zei: nou ze liggen toch met elkaar in bed en dan mogen ze toch ook, of móet Joanne dan het zwempak aan en Henk-Jan de zwembroek... Ik zei: nou, ik weet niet of jullie het weten, maar ze liggen naast elkaar in bed en dan hoeven ze niet het zwembroek en het zwempak aan in het bad! *lachend* Dat soort dingen...

Sanne: Of mogen ze dat in ieder geval zelf beslissen!

Edith: Daar belden ze over op...

Sanne: Er is dus een bepaalde infrastructuur nodig voor zoiets als samen slapen, een infrastructuur die er in deze maatschappij lang niet altijd is. In dit opzicht worden mensen met een beperking dus uitgesloten van deze vorm van intimiteit. Onze maatschappij is in dit opzicht discriminerend ingericht. Mensen met een beperking worden uitgesloten van zoiets ogenschijnlijk simpels als samen in een bed kunnen liggen.

Lisette, die we eerder spraken over haar werk als sekswerker, beschrijft seksuele discriminatie als volgt:

Lisette: Dat er bij bepaalde mensen, wat jij dus zegt, meestal die niet binnen de norm vallen, ervan uitgaan dat zij geen seksualiteit hebben, of heel erg beperkt tot bijvoorbeeld: oh die willen alleen maar knuffelen. Wat voorheen dus eigenlijk vooral ook, en dat beeld heb ik nog steeds, wat met vrouwen al was dat het zo is: oh vrouwen hebben geen lust, die willen liefde... dat is nog steeds z'n dogma wat dan in de maatschappij zit... Maar inderdaad, ik bedoel mensen met een beperking wordt al helemaal zelden verteld dat daar, dat er iets bestaat als seks ook voor hun en hoe ze daar dan mee om kunnen gaan, mensen staan daar gewoon niet bij stil dat dat gewoon mensen en seksuele wezens zijn... En dan denk ik ook inderdaad dat dat geldt voor mensen van kleur of transpersonen dat seksualiteit wordt ingekleurd door het stereotype dat mensen er aan hangen en iets anders lijkt er dan niet mogelijk te kunnen zijn voor hen ofzo.

♪ RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK START ♪

Sanne: Er lijkt een verband te bestaan tussen het gebrek aan diverse representatie wat betreft seksualiteit en het uitblijven van (in dit geval) een geschikte manier om mensen met een beperking, die buiten de norm vallen, seksualiteit te laten beleven.

Alles wat buiten de norm valt, is al snel taboe.

En zolang er over deze dingen geen openheid komt, of andere verhalen verteld worden om het normatieve beeld van seksualiteit bij te stellen, zal er niet zo gauw iets veranderen en zal de norm op haar sokkel blijven staan.

♪ RUSTIGE, TIKKENDE MUZIEK STOPT ♪

Edith: Het was een mooi sprookje...

Lisette: Was?

Edith: Ja toen ik kind was, vond ik het een práchtig sprookje.

Merel: Wat vonden... wat vonden jullie dan mooi en nu niet meer?

Ella: Toen ik klein was vond ik die sfeer heel mooi...

Edith: Ik ook.

Ella: Dan zat ik daar helemaal in...

Edith: Ik vond het alleen héél naar dat die prins die dwergen zomaar... of dat sneeuwitje zomaar in een keer boem met die prins meeding en de dwergen zomaar achter zich liet... en daar moest ik om huilen, toen ik het sprookje voor de eerste keer hoorde, ja. Ook heel erg.

Merel: Dat is wel grappig want dan heb je dus, je vond het heel mooi...

Edith: Ja.

Merel: Maar je had al verdriet bij iets waar je, waar tenminste ik nu van denk: dat vind ik een reden ook waarom ik het dus niet zo mooi vind.

Edith: Ja.

Merel: Wel mee zwijmelen met de romantiek, maar het is wel zo... het vrouwtje laat haar fijne huis achter voor het perfecte mannetje...

Lisette: Ja ik denk juist meer dat die sprookjes... dat is echt de manier waarop Disney ze in films heeft gegoten, is misschien... d'r zitten zo maatschappelijke, christelijke waardes tussen, maar ik denk van sprookjes van oudsher spreken ook zo'n soort universele menselijkheid aan ofzo.

Merel: Ik weet daar niets van, van de volkscultuur waar dat dan uitkomt, maar in ieder geval heeft Disney of de commercie daar dan iets van gemaakt, dat vind ik juist zo kwalijk van dat het zo heel erg is van dit willen wij als mensen, dit is het universele mensbeeld en we zijn allemaal wit, slank, mooi...

Lisette: Ja.

Merel: En we zwichten allemaal voor een prins op een paard die voorbij komt rijden en dat is daarmee nu zo heel erg: 'dit willen wij'.

Ella: Zonder überhaupt één iets te zeggen of te doen...

fade out van het groepsgesprek

♪ VROLIJKE MELODISCHE MUZIEK FADE IN ♪

Sanne: Ik stel iedereen nog één vraag. Wat zou je als tip aan anderen meegeven?

Merel: Dat er niet zoiets bestaat als goed of slecht in seks, behalve als er iemand mee te maken heeft die er niet mee te maken wil hebben. Dus als je het allebei of alle drie of alle zestien wilt, dan is het hoe dan ook goed. Of het nou traag of snel of

spectaculair of 1 minuut of 16 uur of om kinderen te maken of... wat dan ook is, is het gewoon goed.

Marloes: Dat niks gek is, zolang je er andere mensen geen schade mee toebrengt, of afspreekt dat je elkaar schade toebrengt. *Marloes lacht*

Edith: Ja ik vind ook als ik mensen van mijn leeftijd zie, dan valt het me zo op vaak dat mensen elkaar zo weinig aanraken... Dat had ik vroeger al hoor, toen ik jong was ook. Ik bedoel, ik zat altijd aan mijn partner of het nou mijn eerste partner was of Henk, maar waar we ook zijn of waar we ook waren, wij pakten elkaar altijd even of we raakten elkaar ook altijd even aan... Maar die mensen die ik dus nou bedoel, die lopen gewoon de hele dag naast elkaar of dat ze vreemden van elkaar zijn! En dan denk ik ja: waarom raken ze elkaar niet vaker aan en waarom laten ze niet even merken van ik vind jou leuk of ik vind jou lief, dat doen ze veel te weinig!

Ella: Wat ik ook altijd zeg tegen mijn vriendinnen is... klinkt super cliché, maar don't sell for less. Ik vind gewoon nog steeds veel te vaak voorkomen dat vrouwen niet klaarkomen en dat hoeft ook niet alleen door penetratie te zijn... Maar ook dat je jezelf belangrijk genoeg vindt om, kijk ik verdien ook deze bevrediging zeg maar, maakt niet uit met wie. Ik merk vooral dat ik zelf, vroeger, echt zoiets had, vooral in mijn eerst relatie... ja als hij maar klaarkomt weet je wel en dan is het klaar, dan is het goed en dan stoppen we ermee. En dat is echt niet hoe je het moet doen... Dus als ik iemand een tip zou geven en dat zeg ik ook wel vaker tegen mijn vriendinnen van: weet je dat jouw partner of de persoon waarmee je bent of überhaupt een one night stand, toch ook jôu mag bevredigen... Het is ook wel gauw dat vrouwen zichzelf dat niet gunnen ofzo. Terwijl... wél! Laten we klaarkomen! *Ella lacht* Dat, ja.

♪ **VROLIJKE MELODISCHE MUZIEK FADE OUT** ♪

♪ **VROLIJKE MELODISCHE MUZIEK START** ♪

Sanne: Dit was de tweede aflevering van 'Van Haar Sokkel', de podcastreeks van Speels Collectief. In de volgende aflevering gaan we het hebben over de grote contrasten die er zijn in de beleving van seksualiteit. We praten over rouw en verlies, genot en pijn én masturbatie. Hopelijk luister je dan weer.

Bij elke voorstelling maakt Speels Collectief een podcastreeks. Deze podcastreeks hoort bij de voorstelling 'Usually, I'm on Top', die ik maak samen met choreograaf Ulrike Doszmann en de vrouwen die je zojuist hoorde. Het wordt een voorstelling over seksualiteit en vrouwelijkheid en gaat 9 maart in première. Als je meer wilt weten over ons en onze komende voorstellingen, kijk dan op www.speelscollectief.nl. Abonneer je vooral om niks te missen en ben je fan, laat dan zeker een recensie achter, dan kunnen anderen de podcast ook weer beter vinden.

Veel dank aan alle vrouwen voor hun openheid. Ella de Coninck, Marloes Dingshoff, Edith Heij, Beppie Jansen, Marga Kamperman, Merel van Lieshout en Lisette Mepschen. De redactie werd gedaan door Bram Walter en Sanne Arbouw. De montage en mixage werd verzorgd door Koen Reijnen. De artistieke leiding door Merel van Lieshout en Sanne Arbouw. Bedankt Ulrike Doszmann, Dana van den Heuvel en William van der Voort voor jullie bijdragen en advies.

♪ **VROLIJKE MELODISCHE MUZIEK STOPT** ♪